

Pozdrav ze Křtin

Ročník 23

1/2012

Milí poutníci a farníci!

Plným právem říkáme: Vánoce jsou nejkrásnějšími svátky v církevním roce. Je nám dobře u Betléma a v rodinném kruhu. Ale největšími církevními svátky jsou Velikonoce. Svátky, které slaví dvě veliká tajemství: Tajemství smrti a zmrtvýchvstání Pána Ježíše. Obě byla hlavním a častým tématem kázání apoštolů a prvních misionářů.

Kolem roku 56 píše svatý Pavel křesťanům do Korintu: „Vyučil jsem vás především v tom, co jsem sám přijal, že Kristus zemřel ve shodě s Písmem za naše hříchy; že byl pohřben a že vstal z mrtvých třetího dne ve shodě s Písmem; že se ukázal Petrovi a potom Dvanácti.“ (1 Kor 15,3-4)

Tajemství smrti. Pán Ježíš vykonal řadu zázraků, pronesl překrásná podobenství, zanechal mnoho duchovních myšlenek. Nás však vykoupil svojí obětí na Kalvárii. Křížem jako klíčem nám otevřel nebe. „Beránek Boží, který na sebe vzal hříchy světa.“

Tajemství zmrtvýchvstání. „Ježíšovo zmrtvýchvstání je vrcholnou pravdou naší víry v Krista. Jako ústřední pravdu ji vyznávalo a prožívalo první křesťanské společenství.“ (Katechismus katolické církve) „A jestliže Kristus nevstal, marné je naše kázání, marná je vaše víra.“ (1 Kor 15,14)

„ Kristus vstal z mrtvých.
svou smrtí nad smrtí zvítězil,
mrtvým dal život.“ (byzantská liturgie)

Tajemství smrti a zmrtvýchvstání Páně je pro nás velikou nadějí!

V duchu této naděje vám ze srdce žehnáme a vyprošujeme radostné velikonoční Aleluja!

Mons. Jan Peňáz a P. Tomáš Prnka

Křtinské matriky

Jedním z neocenitelných zdrojů poznání dějin křtinské farnosti jsou dochované matriky křtů, sňatků a pohřbů, které podrobně dokumentují více než čtyři staletí křtinské historie z pohledu klíčových životních událostí jednotlivých obyvatel Křtin a dvanácti okolních obcí a osad.

Pro katolické farnosti vzešla povinnost vedení matrik z tridentského koncilu v roce 1563, ale cesta k uvedení matričního systému v život byla překvapivě dlouhá. Na Moravě tuto povinnost deklarovala olomoucká synoda teprve v roce 1591, v Čechách byla zavedena ještě o 14 let později, v roce 1605. Ve skutečnosti však trvalo ještě dalších nejméně padesát let, než bylo vedení matrik všeobecně rozšířeno. Většina farností zavedla své první matriky až mezi léty 1650-1690.

Křtinské matriky jsou v tomto ohledu čestnou výjimkou. Matrika narozených byla založena, stejně jako zábrdovická, v roce 1607, tedy pouhých 16 let po vyhlášení olomoucké synody, což lze, vzhledem k nepřehledné situaci krátce před bělohorskou bitvou, považovat za úctyhodné.

Není známo, zda byly v té době vedeny ostatní druhy matrik. Spíše ne. Ale ani tato matrika narozených se nedochovala. Padla možná za oběť švédskému řádění na Novém hradě. Z neznámých důvodů se však v roce 1641, tedy čtyři roky před novohradskou tragedií, ujal křtinský rektor Wacław Kryštof Czerekwitský úkolu přepsat původní matriku narozených do nové knihy. Původní matrika patrně nebyla vedena dostatečně reprezentativně nebo byla nějak poškozena. Cerekvického kopie zřejmě nebyla tak cenná, aby ji ukryli před Švédy na Novém hradě. Díky tomu zázraku přežila a sloužila pak jako matrika narozených ještě půl století, do roku 1695. Tato matrika se dochovala, jako nejstarší z křtinských matrik.

Celkem je v Moravském Zemském Archivu uloženo dvanáct matrik, dokumentujících křty v letech 1607-1871, sňatky v letech 1656-1903 a pohřby v letech 1753-1894. Jejich digitální kopie jsou díky tomu k nalezení na internetové adrese www.actapublica.cz. Mladší matriky jsou uloženy na Matričním úřadu ve Křtinách a nejsou zatím přístupny veřejnosti, v souladu s matričním zákonem.

Matriky podrobně dokumentují historii duchovní správy křtinské farnosti. Lze v nich nalézt i podpisy slavného Martina Alexandra Vigsia, autora první monografie o Křtinách, "Vallis baptismi" z roku 1663, který zde však farářem nebyl, dále podpisy významného zábrdovického opata Godefrida Olenia a dalších důležitých osobností křtinského a zábrdovického života. Matriky odrážejí i těžká období, kdy četné válečné turbulence komplikovaly život farnosti. V zápisu z 30. srpna 1634 se dovídáme, že *"Od léta 1630 nebylo žádného stálého faráře ve Křtinách jenom z kláštera Zábrdovského přijížděli každau neděli mši svatau slaužití a tak v těch letech čtyřech nejni nic zapisováno až do léta 1634."* Toto období uzavřel až nový farář Norbertus Credelius, který zde pak sloužil celých 18 let a patrně on zadal rektoru Cerekvickému úkol přepsat matriku.

Matriky dokumentují také rodinnou historii řady starobylých křtinských rodů, z nichž nejstarší, jsou Páskové a Kotulanové, kteří se ocitli již na první straně nejstarší dochované matriky a jejichž členové zaplňují matriky dodnes. Další starobylé křtinské rody, Bezrouci, Opletalové, Farlíci, Pokorní a další, se objevovaly během 17. století.

Z matrik víme i to, že v Olomučanech byla sklárna, jejíž *Mistr a Kunstlýř díla křišťálového Slowutný a opatrný Pan Klaudy Barot se v roce 1680 ve Křtinách oženil*. A dokonce z nich vyčteme i důkaz, že měsíc prosinec býval dříve *prasincem*, tedy měsícem zabijaček.

Posledním zápisem, který dnes nepodléhá matričnímu zákonu a je tedy veřejně přístupný, je zápis o sňatku křtinského malíře pokojů, Jaromíra Havla se slečnou Karolínou Pelikánovou z Kravska dne 25. listopadu 1903.

Pokud byste chtěli sami nahlédnout do této studnice křtinské historie, musíte se připravit na starobylá písma (novogotickou kurzívu i velmi obtížný kurent) a těžko čitelný rukopis, který se mění s každým novým správcem farnosti, jichž bylo od roku 1607 již více než čtyřicet. Ale úsilí, které průzkumu matrik věnujete, opravdu stojí za to.

RNDr. Petr Švenda

Pořad poutí v roce 2012

29. dubna (neděle) - **Hasičská pout'** (*4. neděle velikonoční – den modliteb za kněžská povolání*)
10:00 hod. slavnostní průvod Křtinami (se zástavami, v historických nebo dobových uniformách, s technikou historickou nebo dobovou)

10:30 hod. poutní mše sv., po bohoslužbě na náměstí ukázky zásahu hasičské techniky, během celého programu bude hrát dechová hudba

8. května (úterý) - **Brněnská pěší pout'** (Panny Marie, prostřednice všech milostí)
za účasti brněnského děkana kanovníka Mons. Václava Slouka a P. Josefa Stuchlého, SJ
16:00 hod. mše svatá

19. května (sobota) - **1. jarní pout'**

8:00 hod. první mše svatá - poutníci z Hulína

10:30 hod. mše svatá - tradiční pout' z Břestu, Žalkovic a dalších míst

Odpoledne přijdou poutníci ze Šlapanic, Benešova, Podolí, Dambořic a další.

17:30 hod. májová pobožnost

18:30 hod. koncelebrovaná mše svatá a po ní světelný průvod

20. května (neděle) - **1. jarní pout'**

Mše svaté: 6:15 – 7:30 – 9:00 a 10:30 hod. (slouží P. Pavel Dokládál z ČM Fatimy)

Odpoledne ve 13:30 hod. adorační pobožnost.

Uvítáme poutníky: Jesenec, Kladky, Pivín, Čehovice, Pustiměř a další.

26. května (sobota) - **Hlavní pout'**

(*vigilie Hodu Božího svatodušního - záslibná pout' blanenské a adamovské farnosti*)

8:00 hod. první mše svatá

16:00 hod. mše sv. s doprovodem dechové hudby, slouží profesor Mons. Ladislav Tichý

18:00 hod. mše sv. s udílením svátosti biřmování, slouží brněnský generální vikář Mons. Jiří Mikulášek, zpívá schola z Blanska.

Večer zakončíme světelným průvodem s dechovou hudbou.

Uvítáme poutníky: Adamov, Blansko, Boskovice, Šitbořice, Otaslavice, Brodek u Konice, Brodek u Prostějova, Kojetín, Měrovice, Lipová s hudbou, Konice, Protivanov, Horní Štěpánov, Suchdol a další.

27. května (neděle) - **Hlavní pout'** (*Hod Boží svatodušní*)

Mše svaté: 6:15 – 7:30 (bude sloužit Mons. Ladislav Tichý) – 9:00 a 10:30 hod. bude sloužit novoříšský opat Marian Kosík, OPraem. Hrají naši i rakouští hornisté.

14:00 hod. mariánská pobožnost.

Uvítáme poutníky: Prostějov, Vřesovice, Vrahovice, Rozstání, Jedovnice, Bošovice, Pačlavice a další.

28. května (*pondělí svatodušní*) - Mše svaté: 7:30 a 17:00 hod.

1. června (pátek) - **Noc kostelů**

od 19:30 hod. do půlnoci; o natáčení v našem kostele promluví režisér Jiří Strach, v patřičnou hodinu vždy zazní zpívané modlitby, takzvané církevní hodinky, které se zde po půl století modlili otcové premonstráti.

3. června (neděle) - **Orelská pout'** (*Nejsvětější Trojice*)

V 10:30 hod. uvítáme členky a členy orelských jednot s orelskými prapory. Poutní mše svatá s trubači. Odpoledne program na orelské základně v Bukovině. Na závěr svátostné požehnání.

10. června (neděle) - **Boží Tělo** - průvod bude v obojích ambitech (stávajících i plánovaných)

17. června (neděle) - **Vyškovská pouť**

24. června (neděle) - **Sloupská pouť (10:30) a Drnovická pouť(11:55)**

30. června (sobota) - **Hanácká pouť**

18:30 hod. mše sv. a po ní světelný průvod. Mši sv. bude sloužit P. Marcel Javora.
Vítání poutníků z Němčic nad Hanou, Hrušky, Křenovic a Vysocan.

1. července (neděle) - **Hanácká pouť**

Mše svaté: 7:30 – 9:00 – 10:30.

Poutníci: Ivanovice, Orlovice, Chvalkovice, Lipovec, Kulířov a další.

13:00 hod. adorační pobožnost

8. července (neděle) - **Tradiční votivní pouť**

9:00 hod. mše sv. pro Tištin, Kovalovice, Osičany, Nezamyslice

14:00 hod. rozloučení s poutníky

25. července (středa) – sv. Jakuba – pěšky ze Křtin (před východem slunce) přes všechna poutní místa Moravského krasu do Křtin (při západu slunce) – 55 km – je možné jít jen část trasy.

29. července (neděle) - **Svatoanenská pouť**

7:30 hod. mše svatá v kostele

9:00 hod. mše svatá v kapli sv. Anny

10:30 hod. mši svatou slouží Mons. Martin Holík, ředitel Radia Proglas

Přicházejí poutníci z Bílovic n/Svit., Husovic, Obřan a další.

14:00 hod. adorační pobožnost

19. srpna (neděle) - **Tradiční svěcení květin** a bylin i křtinského čaje

Mše svaté: 7:30 – 9:00 – 10:30; 14:00 hod. adorační pobožnost

Svěcení květin a bylin při každé mši svaté, poutní mše sv. v Bukovince bude v 9:00 hod.

22. - 23. srpna (středa - čtvrtek) - zastávka pěších poutníků z Prahy na Velehrad

2. září (neděle) - **slavnostní bohoslužba k 15. výročí papežské korunovace milostné sochy Panny Marie**

10:30 hod. mši sv. budou sloužit premonstráti ze želivského kláštera

9. září (neděle) - **Radostná cesta**

16. září (neděle) - **pěší pouť ze Křtin do Sloupu**

Po celý měsíc září přicházejí poutníci z různých míst. Každou neděli dopoledne i odpoledne.

22. 9. (sobota) - **Den Křtin**

21. října (neděle) - **Dušíčková pouť**

Mše svaté: 7:30 – 9:00 hod.

10:30 hod. slouží strahovský opat Michael Pojezdný. Budeme pamatovat na všechny + poutníky a farníky. Přicházejí poutníci: Lysice, Drnovice u Lysic, Bořitov, Boskovice, Břest, Benešov, Doubravice a další.

4. listopadu (neděle) - **Svatohubertská mše**

10:30 hod. mše s obvyklým pořadem. Zpěv a hudbu zajišťují hornisté ŠLP Křtiny.

Připomínáme:

Nedělní mše svaté v poutním období: od 20. května do 21. října v časech 7:30 – 9:00 – 10:30 hod.

Mimo poutní období: do 13. května a od 28. října v časech 7:30 – 10:30 hod.

Votivní obraz

Poutní kostel ve Křtinách je obohacen o rozsáhlou a vzácnou kolekci votivních obrazů. Jedná se o tak zvaná „vota publica“ a „vota privata“ K nejstarším a nejvýznamnějším patří votivní obraz věnovaný roku 1744 zábrdovickým klášteřem. Z jakého důvodu věnovali zmíněný obraz?

V roce 1742 vpadli na Moravu Sasové a Prusové. Pronikli až do Křtin, kde se dokonce i ubytovali. Dostali se až k Brnu, kde ohrožovali zábrdovický klášter. Hrozilo nebezpečí vypálení celého tamějšího rozsáhlého objektu, který stál vně městských hradeb. Ve velké tísní se obraceli s velkou důvěrou k Panně Marii Křtinské. Znali z historie, jak Křtinská Madona zvaná Scutum Moraviae - Záštitá Moravy - uchránila město Brno v roce 1645. Jejich naléhavá prosba byla vyslyšena. Vojsko odtáhlo a klášter i řeholníci byli zachráněni. Z vděčnosti věnovali umělecký obraz. Za autora bývá označován Josef Tadeáš Rotter, malíř oltářních a závěsných obrazů (narodil se v roce 1701 v Opavě a zemřel 1763 v Brně).

Monumentální plátno o rozměrech šířka 320 cm, výška 240 cm znázorňuje široké panorama brněnské kotliny se zábrdovickým klášteřem v popředí.

V levé části oblohy drží anděl stuhu s latinským nápisem. Další latinský nápis je v pravé části obrazu.

Uvádíme latinské nápisy a jejich překlad:

Na stuzce, kterou drží anděl, je nápis:

TE ADIVVANTE LAQVEVS CONTRITVS EST, NOSQVE LIBERATI SVMVS

S tvou pomocí se smyčka přetrhla a my jsme volní.

(Jedná se o text mírně přizpůsobený žalmu 123,7 podle Vulgáty.)

Na kameni v pravé dolní části obrazu je nápis:

IN CONTESTATIONEM GRATITVDINIS LIBERATA A SAXONIBVS ET BORVSSIS
VOTO OBTVLIT CANONIA ZABRDOVICENSIS

Jako výraz vděčnosti za osvobození od Sasů a Prusů věnovala zábrdovická kanonie.

Obraz byl značně sešlý. Malba přeschlá, na některých místech plátno protržené, podkladové plátno bylo zvětralé. Obraz restauruje akademický malíř Vladimír Procházka, polychromovaný dřevěný rám Petr Bortlík. Celý průběh restaurování je sledován Státním památkovým ústavem v Brně.

Sestavil P. Tomáš Prnka

Mariánské soboty 2012

Již po dvaadvacáté budeme slavit pobožnosti 1. mariánských sobot.
Tradiční program: 15:30 hod. modlitba růžence, mše svatá (16:00 hod.) a rozdávání požehnaných pokrmů. Vždy příležitost k přijetí svátosti smíření.

Termíny jsou tyto:

- 5. května   připutují františkáni a farníci z Brna - Husovic
- 2. června   připutují poutníci z Brna
- 7. července   bude patřit blanenské a adamovské farnosti
- 4. srpna   připutují farníci ze Švábenic, Moravských Prus a Hoštic na Hané
- 1. září   tradičně přijedou poutníci z Čejkovic
- 6. října   připutují z Rájce - Jestřebí, Doubravice a Petrovic se svými kněžími
- 3. listopadu   očekáváme kněze a farníky z Brna - Králova Pole a Lesné
- 1. prosince   poslední sobota, povede ji P. Pavel Kopecký z Čebína

-----
Chválu vzdejme, Moravané, nejsvětější Matce Páně!

Fatimské pobožnosti 2012

V Březině v nich budeme pokračovat již po sedmnácté.
Program tradiční: 17:30 hod. modlitba růžence, 18:00 mše svatá. Příležitost k přijetí svátosti smíření.

Termíny jsou tyto:

- 13. května (neděle)   přijede P. Josef Šiška se svými farníky a chrámovým sborem
- 13. června (středa)   bude s námi P. Zdeněk Fučík s farníky z Protivanova
- 13. července (pátek)   povede P. Pavel Buchta z Otnic a Bošovic
- 13. srpna (pondělí)   bude s námi P. Kamil Sovadina, OPraem. z Křenovic u Slavkova
- 13. září (čtvrtek)   povede P. Miroslav Parajka
- 13. října (sobota)   uvítáme P. Václava Nováka a jeho farníky z Budišova a Pyšela

-----
„Ty jsi naše milá Matka, Tys naše naděje všechna!“

Všechny vás srdečně zveme jak
k pobožnostem prvních mariánských sobot u trůnu Panny Marie Křtinské,
tak i fatimských zastavení v novém březinském kostele.
Čím více bude sepjatých rukou, tím více i darů a milostí Božích.

Velikonoce ve Křtinách 2012

1. dubna	Květná neděle	Křtiny Březina Bukovinka	7:30 a 10:30 9:00 9:00	
	<i>svěcení ratolestí a čtení pašijí podle sv. Marka</i>		Křtiny 14:00 Křížová cesta	
5. dubna	Zelený čtvrtek	Křtiny Bukovinka	16:30 a adorace 20:00	
	<i>památka poslední večeře</i> Hrkání v 18 hod.			
6. dubna	Velký pátek	Křtiny	16:30	
	<i>památka umučení Páně, po celý den přísný půst</i> <i>bohoslužba slova, uctívání kříže a svaté přijímání</i> <i>pak tichá adorace u Božtého hrobu v 18:30 a 19:00</i> <i>ve 20:00 křížová cesta po místech neštěstí a bolesti</i> Hrkání v 6, 12 a 18 hod.			
7. dubna	Velikonoční vigilie	Křtiny	19:32 (po západu slunce)	
	<i>v ambitech žehnání ohně, velikonoční svíce,</i> <i>v kostele bohoslužba slova, mše sv. a při ní svěcení křestní vody,</i> <i>po ní krátké procesí, zpívá chrámový sbor</i> Hrkání v 6 a 12 hod.			
8. dubna	Hod Boží velikonoční	Křtiny Bukovinka Březina	7:30 a 10:30 9:00 9:00	
	<i>při bohoslužbách žehnání pokrmů</i>			
9. dubna	Pondělí velikonoční	Křtiny Bukovinka Březina	7:30 a 10:30 9:00 9:00	

Po všechny dny příležitost k přijetí svátosti smíření.

Oslavme společně tajemství smrti a zmrtvýchvstání našeho Pána Ježíše Krista!

Za všechny Vaše modlitby, za stálou přízeň, za Vaše dary upřímně Pán Bůh zaplatí!
Díky i za finanční dary, které posíláte na náš běžný účet č. 1361998309/0800

Vydává Římskokatolická farnost Křtiny, PSC 679 05, č.p 72., r.č. ČR E 11435

Webový portál: <http://krtiny.katolik.cz>

Odpovídají:

P. Tomáš Prnka, tel.: 516 410 437, 731 402 625, e-mail: tomas.prnka@katolik.cz

Mons. Jan Peňáz, tel.: 516 439 189, 736 52 92 21, e-mail: penaz.vm@seznam.cz, www.poutnik-jan.cz